

## Història del Periodisme a Catalunya i Espanya

2013/2014

Codi: 103096

Crèdits: 6

| Titulació          | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------------|-------|------|----------|
| 2501933 Periodisme | OB    | 3    | 1        |

### Professor de contacte

Nom: Enric Marín Otto

Correu electrònic: Enric.Marin@uab.cat

### Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: No

### Prerequisits

Cap.

### Objectius

L'objecte de l'assignatura és apropar l'estudiant al coneixement de les formes (mitjans i formats) i de les modalitats (gèneres i estils) més significatives i representatives de la tradició periodística moderna. Particularment, de la premsa escrita del darrer segle. L'enfocament prioritza la dimensió de la construcció de la realitat social elaborada a partir del discurs periodístic.

L'àmbit principal d'estudi és el del periodisme català del segle XX. En paral·lel, també s'analitzarà el periodisme espanyol de referència.

En cada capítol es farà esment del context polític, empresarial, tecnològic i professional. També de la relació del periodisme amb les altres expressions de comunicació social, i de l'evolució de les diferents formes de narració social periodística i la seva incidència en la definició de l'opinió pública.

### Competències

- Periodisme
- Aplicar el mètode científic adequadament, plantejar hipòtesis relatives a la comunicació periodística, validar i verificar les idees i els conceptes, i ressenyar correctament les fonts.
- Aplicar el pensament científic amb rigor.
- Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
- Diferenciar les principals teories de la disciplina, els seus camps, les elaboracions conceptuals, els marcs i els enfocaments teòrics que fonamenten el coneixement de la disciplina i els seus diferents àmbits i subàrees, i adquirir un coneixement sistemàtic de l'estructura dels mitjans de comunicació professional mitjançant casos concrets.
- Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
- Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
- Identificar les tradicions periodístiques contemporànies catalana, espanyola i internacional i les seves modalitats d'expressió específiques, així com la seva evolució històrica i les teories i conceptes que les estudien.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar la influència dels mitjans de comunicació segons l'opinió pública.
2. Aplicar de manera transversal els mètodes científics en l'anàlisi de la relació entre canvi tecnològic, el canvi social i accessibilitat als mitjans.
3. Aplicar el pensament científic amb rigor.
4. Demostrar consciència ètica i empatia amb l'entorn.
5. Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en català i castellà com en una tercera llengua.
6. Divulgar els coneixements i les innovacions de l'àrea.
7. Explicar l'evolució de la tradició periodística contemporània catalana i espanyola.
8. Generar propostes innovadores i competitives en la recerca i en l'activitat professional.
9. Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

## Continguts

Tema 1. Introducció i antecedents. Periodisme i revolució industrial.

Tema 2. El sorgiment del periodisme contemporani.

Tema 3. El desenvolupament del periodisme modern i la cultura audiovisual.

Tema 4. Periodisme, "guerra freda", franquisme, transició democràtica i autonomia.

Tema 5. Mundialització de la cultura, revolució digital i periodisme.

## Metodologia

La metodologia combina explicacions teòriques amb activitats dirigides presencials, activitats supervisades i treball autònom. L'aprenentatge estarà basat en l'anàlisi i resolució de casos pràctics. S'estimularà el treball en equip, l'estudi personal i la capacitat d'anàlisi crítica.

## Activitats formatives

| Títol                  | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides       |       |      |                          |
| Explicacions teòriques | 37,5  | 1,5  | 7                        |
| seminaris i pràctiques | 15    | 0,6  | 3, 5                     |
| Tipus: Supervisades    |       |      |                          |
| Avaluació              | 7,5   | 0,3  | 5, 6, 8, 9               |
| Tutories               | 7,5   | 0,3  | 3, 5, 6, 8               |
| Tipus: Autònomes       |       |      |                          |
| Estudi personal        | 17,5  | 0,7  | 3, 4, 6, 8               |
| Lectures               | 15    | 0,6  | 3, 9                     |
| Treball de curs        | 50    | 2    | 3, 5, 6, 8               |

## Avaluació

L'avaluació s'obtindrà a partir de:

- Treballs pràctics supervisats i dirigits (50% de la nota).
- Examen (40% de la nota).
- Participació a les activitats dirigides i autoavaluació justificada (10% de la nota).

Els treballs seran comentats pel professor i s'efectuarà reavaluació amb un 70% dels treballs i examens aprovats.

## Activitats d'avaluació

| Títol                                   | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|-----------------------------------------|-----|-------|------|--------------------------|
| Examen                                  | 40% | 0     | 0    | 1, 3, 5, 6, 7            |
| Participació a les activitats dirigides | 10% | 0     | 0    | 2, 4, 5, 8, 9            |
| Treball de curs                         | 50% | 0     | 0    | 3, 5, 6, 7, 8            |

## Bibliografia

### BIBLIOGRAFIA BÀSICA:

- Gòmez Mompart, J.L. i Marín Otto, E. (Ed.) Historia del periodismo universal. Madrid, Editorial Síntesis, 1999.
- Torrent, J i Tasis, R. Història de la premsa catalana. Barcelona, Bruguera, 1966 (2 vols.)
- Guillament, J. Història del periodisme. Notícies, periodistes i mitjans de comunicació. Bellaterra, UAB, 2002.
- Casasús, JM. Periodisme català que ha fet història. Barcelona, Proa, 1995.
- de Fuentes Aragonés, JF i Fernández Sebastián, J. Historia del periodismo español. Madrid, Síntesis, 1997.

### BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- Espinet, F i Tresserras, JM. La gènesi de la societat de masses a Catalunya. Bellaterra, UAB, 1999.
- Casasús, JM. Periodística catalana comparada. Barcelona, Pòrtic, 1993.
- Chillón, A. Literatura i periodisme. Universitats valencianes, 1993.
- Espina, A. El cuarto poder. Cien años de periodismo español. Madrid, Aguilar, 1960.
- Guillamet, J. Premsa, franquisme i autonomia. Barcelona, Flor de Viento, 1996.
- Figueres, JM. Premsa i nacionalisme. Barcelona, Pòrtic, 2002.
- Puig i Ferrater, J. Servitud. Memòries d'un periodista. Barcelona, Hogar del Libro, 1980.
- Gaziel, A. Història de La Vanguardia. Barcelona, Empúries, 2005.
- DD. AA. Periodisme i periodistes. De les gasetes a la xarxa. Barcelona, España Nuevo Milenio, 2001.
- Berrio, J. L'opinió pública i la democràcia. Barcelona, Pòrtic, 1990.

Risques, M. (dir.), Duarte, A. Riquer, B. i Roig Rosich, JM. Història de la Catalunya contemporània: de la guerra del Francès al nou Estatut. Barcelona, Barcelonesa d'Edicions, 2006.

Asa, B. i Burke, P. de Gutenberg a Internet. Una historia social de los medios de comunicación. Madrid, Taurus, 2002.